Японско агрессорэй бута сохигдохонь лабтай!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 157 (4793)
СУББОТО
АВГУСТЫН
11
1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэ

Августын 9-дэ манай сэрэгүүд Амур ба Уссури мүрэнүүдые гаталаад Фуюань город эзэлээ, мүн Маньчжурия ба Чжалайнур городуудые эзэлэн абаа. Тиихэ зуураа бүхы дээрээ 15-һаа 22 километр хүртэр урагшаа дабшаба.

Героическа Улаан Армида алдар соло!

ЯПОНСКО АГРЕССОРЭЙ БУТА СОХИГДОХОНЬ ЛАБТАЙ!

Советскэ Союзай Правительство угаа шухала, түүхэтэ шиидхэбэри гаргаба. Мүнөөдэрһөө хойшо Советскэ Союз болбол гитлеровскэ Германиин үй бута сохигдоһон ба капитуляци хэһэнэйнь һүүлээр дайе үргэлжэлүүлхын түлөө үшөө байһаар зандаа байһан агуухэ гансал держава болохо Японидо эсэргүү дайнай байдалтай болобо гээшэ.

Үгэ дуугүй капитуляци хэхэ тухай Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин ба Хитад— эдэ гурбан державануудай 1945 оной июлиин 26-да хэһэн эрилтэһээ Япониин арсаһанай һүүлээр Советскэ Правительствын иимэ алхам хэхэнь тон шухала ба зайлашагүй болоод байгаа. Үгэ дуугүй капитуляциһаа арсаад байгаа хадань гурбан державанууд Японидо эсэргүүсэн өөһэдынгөө бии бүхы сэрэгэй хүсэ шадалые хэрэглэхэ юм, тэрэнь юун бэ гэхэдэ «японско зэбсэгтэ хүсэнүүдые дууһан үгы хэхэ ба японско газарые оройдонь хооһоруулха болоно гэжэ США, Великобритани ба Хитадай гаргаһан энэ хандалга соонь Японидо уридшалан һануулһан байгаа. Капитуляциһаа арсаад байхадаа Японии болбол Алас Дурна зүгтэхи дайнда СССР-ые үгэ залгагша болохо (посредничество) тухай өөрынгөө оруулһан дурадхалые хэрэггүй ба үндэһэгүй болгобо гээшэ.

СССР, США ба Великобритани— эдэ гурбан державануудай түүхэтэ конференциин Берлиндэ боложо байха үедэ капитуляци хэхэ тухай эрилтэ Японидо хэгдэһэн байгаа. Тиихэдэнь Японско правительство энэ эрилтэһээ арсаба. Японско правительствын позици хадаа өөрынгөө булимтаралгын тонуулай түсэбүүдһээ арсаагүй агрессорэй позици гээшэ, тэдэ түсэбүүдые бэелүүлхын тулада Япони болбол Алас Дурна зүгтэ дай үүсхэжэ һүжэрөөһэн байгаа.

Хэрбээ Япониин хүтэлбэрилхы тушаалтанай үг заяанай политикыень хараад үзэхэ болоо юм һаа, Япониин эбсэшэгүй ба зэбүүрхэлтэй позицинь тиимэ гайхалтай бэшэ. Бүри 1936 ондо нүхэр Сталин болбол дайн сэрэгэй аюул гараха хоёр гуламта бии байна, тэрэнэй нэгэниинь Алас Дурна зүгтэ Япониин газарта ба нүгөөдэнь Германиин газарта байна гэжэ зааһан байгаа. Бүри тиихэ сагта Япони хадаа эб найрамдалда дуратай арадуудта эсэргүү агрессорнүүдэй заговорто хабаадалсагша боложо бэеэ харуулаа һэн. Бүгэдын мэдэһээр, 1936 оной ноябриин 25-да Япони болбол эб найрамдалда дуратай державануудта эсэргүүсэхээр Германитай союз баталаад, тэрэнь бузагай «антикоминтерновскэ пакт» гэжэ нэрэтэйгээр олондо мэдэгдэхэ болоо бэлэй. Эдэ хоёрой хэһэн хэлсээниинь удаа тээнь гурбан талын пакт болгогдоһон байгаа. Тиимэ болохолоороо, агрессорнүүдэй блок бии болгогдоһон байна, демократическа оронуудта эсэргүү заговор эмхидхэгдэһэн байгаа. Германска империализм ба японско империализм болбол өөһэдынгөө түсэбүүд соо бүхы дэлхэйе хоорондоо хубаагаад, тиихын зорилгоор дэлхэйн дайн сэрэг үүдхэжэ һүжэрөөбэ.

Партиин XVIII съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн: «Теэд дайн гээшэ хайра гамгүй байна. Тэрэниие ямаршье хушалтаар далдалжа болохогүй. Юундэб гэхэдэ энэ үе соо Япони болбол Хитадай түйлай ехэ газарые буляажа абаа, Итали хадаа Абиссиниие, Германи хадаа Австри болон Судецкэ областиие, Германи ба Итали хоюулан хамтаржа Испаниие эзэлжэ абаһан энэ ушарые ямаршье «осьнуудаар», «треугольнигуудаар» ба «антикоминтерновскэ пактнуудаар» далдалхын аргагүй,—эдэ бүгэдэ хадаа агрессивнэ бэшэ гүрэнүүдэй ашаг туһадань зүрюүгээр хэгдэнэ гээшэ. Тиигээд байхадаа дайн гээшэ дайн байһан зандаа, агрессорнүүдэй сэрэгэй блок гээшэ сэрэгэй блок зандаа, тиихэдэ агрессорнүүд гээшэ агрессорнууд зандаа үлөөд байна».

Гитлеровскэ Германиин союзник болохо Япониин хэжэ байһан юумэнь Советскэ Союзда гитлеровскэ һүрэг тонуулшадай добтолоод байхадань айхабтар тодоор элирэн харагдаа һэн. Японско империализмын политика хадаа гитлеровскэ Германи гээшэ Советскэ Союз болон тэрэнэй союзнигуудые даража илалта түйлаха юм гэһэн бодолтой байгаа. Японии хүтэлбэрилхы тушаалтан хадаа германска агрессортэ дэмжэлгэ үзүүлхэдээ өөрынгөө булимтаралгын түсэбүүдые түргэнөөр ба дүүрэнээр бэелүүлхэбди гэжэ этигэн найдаһан байгаа. 1941 оной декабриин 8-да японско уһан-сэрэгэй ба агаарай хүсэнүүд Номгон далайда байгаа американска ба британска газарнуудта гэб гэнтэ добтолоо һэн.

Японско агрессор болбол германска агрессор шэнги—мэхэтэ муухайгаар, харатайгаар, шонын зангаар добтолһон байна. Энэ дээрмэшэ зан абаридань японско империализмын юрын методууд харагдаа. Хитадтахи дайн сэрэг уридшалан һануулгагүйгөөр эхилэгдэһэн ба тэрэниие японско хэблэл газетэнүүд «инцидент» гээшэ гэжэ үни удаан саг соо доромжолхы зангаар нэрлэжэ байһаниинь бүгэдэндэ эли мэдэгдэнэ. Эгээл тиимээр, дүшэ гаран жэлэй саана, Япони хадаа дай хуулитаар соносхохынгоо урда тээ Россидо гэб гэнтэ добтолһон юм. Хууляар баталагдажа абтаһан уласхоорондын бүхы нормонуудые эбдэжэ, японско сэрэгүүд 1918 ондо Алас Дурна зүгтэ советскэ газарнуудые буляажа абаха зуураа, Николаевскын ба манайхинай бусад городууд болон тосхонуудай ажана амгалан зониие зэрлиг муухайгаар үгы хэжэ байһан ушар мэдээжэ.

Номгон далай дээрэ дай үүсхээд байхадаа, японско империалистнууд германска дээрмэшэдтэл адляар гэб гэнтын добтолгоор амжалта түйлаха гэжэ бодомжолһон байгаа. Энэ хадаа агрессорнүүдэй үгэеэ нэгэдэһэн тактика гээшэ. Япони Германи хоёрой сэрэгэй хани барисаан болбол гитлеровскэ Германиин үй бута сохигдохо ба капитуляци хэхэ саг хүртэрынь тэрээндэ эсэргүү дайнай бүхы үе саг соо үргэлжэлжэ байба. «Ниппон таймс» гэжэ японско газетэ 1944 оной декабрь соо «Япони болон Германиие буу зэбсэг барихаар баадхаһан гол зорилгонуудынь нэгэн адли байха юм» гэжэ сэхэ уруунь бэшэһэн байна. Тус газетэ болбол «хоёр союзнигуудай сэрэгэй хани барисаан хадаа дайнайнгаа ябуулгануудые таарал дуулан хүтэлхэ ёһоор... бидэнэртэ айхабтар ехэ ашаг туһа гаргажа абаха арга олгобо» гэжэ тэмдэглэһэн байха юм.

Нейтралитет тухай советско-японско пактын хүсэгүй болоһон тухай Советскэ Правительствын 1945 оной апрелиин 5-ай мэдүүлгэ соо «Германиин союзник болохо Япони хадаа СССР-тэ эсэргүү дай хэхэдэнь Германида туһалжа байна. Тэрээнһээ гадна Япони хадаа Советскэ Союзай союзнигууд болохо США ба Англида эсэргүүсэн дай хэжэ байна», гэжэ заагдаһан байгаа.

Японско империалистнуудай хэрэг хадаа германска союзнигуудайнь хэрэгэй шал буруу һүрэһэндэл адли, мүн бурууташоо. Агрессорнүүдэй заговорой урдаһаа харуулагдажа, гитлеровскэ Германида эсэргүү үнэнтэ зүб дайн соогуур агуухэ союзнигуудай хүсэн түгэс коалици бии болоо. Антигитлеровскэ коалици хадаа фашистска агрессиһээ арадуудые сүлөөлхэ гэһэн—үндэр дээдэ ба арюун һайхан зорилгые урдаа табиһан байгаа. СССР, Великобритани болон США-гэй дайшалхы союз хадаа бэеэ тойруулан бүхы эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудые жагсааһан байна. Героическа Улаан Арми болбол гол ехэ агрессор болохо гитлеровскэ Германида эсэргүүсэхэ тэмсэлдэ гайхамшаг ехэ алдар суу абажа гараа. Улаан Армиин болоод шэн габьята союзнигуудай сэрэгүүдэй сохилтонууд доро орожо Европодо байгаа гитлеровскэ блок бутаран унаа, бузагай муухай «ось» гээшэнь хүмэрин хухараа. Гитлеровскэ Германиин бүхы союзнигууд болон тэрэнэй сателлидүүд хойно-хойноһоо һубарһаар тэрээнһээ хобхоржо һалаһан байгаа. Тиихэдэнь гансал Алас Дурна зүгтэ, арадуудта улам ехэ гасалан зоболон ба үхэл гэмтэл еруулжэ байһан дайниие унжагайруулжа, японско агрессор хадаа дайн сэрэг ябуулһан ба ябуулжашье байна.

Улаан Армиин болон манай союзнигуудай сэрэгүүдэй нэгэдэмэл хүсэ оролдолгын эсэстэ, гитлеровскэ Германи үбдэг дээрээ һүхэрэн буужа үгэбэ. Теэд энэ ушар болбол японско агрессортэ хүсэд һургаал болоогүй байшоо, тэрэ хадаа агуухэ эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудые холбожо байһан союзническа хани барисаанайнь удха ба хүсыень оройдоошье тоогоогүй байха юм.

Алас Дурна зүгтэ агресси хэхэ японско гуламтые түргэнөөр усадхаха тухай асуудал мүнөө айхабтар хурсаар табигданхай байна гээшэ. Японии капитулировалхаһаа арсаад байһан дээрэһээ, союзнигууд болбол дайн сэрэгые дүүргэхэ болзорые хорооходо, хүн амитанай үхэхэ хорохо ябадалые үсөөрүүлхэ ба бүгэдэ нийтын эб найрамдалые түргэнөөр һэргээн бодхооходонь туһалхын тулада японско агрессидэ эсэргүүсэхэ дайнда оролсыт гэһэн дурадхалтайгаар Советскэ Правительствода хандаһан байгаа. Өөрынгөө союзническа үүргэ уялгаяа үнэн байжа Советскэ Правительство энэ дурадхалыень хүлеэжэ абаа. Тэрэ хадаа энэ оной июлиин 26-да хэһэн союзна державануудай мэдүүлгэдэнь нэгэдэлсэбэ.

Үгэ дуугүй капитуляци хэхэ тухай дурадхалһаа арсаад байхадаа, японско империализм болбол бодото ушар байдалые ойлгохо дурагүй, японско хүтэлбэрилхы тушаалтан японско арадай ашаг туһыень тоонгүйгөөр ороноо тоо томшогүй үхэл гэмтэлдэ оруулхаар ба гитлеровскэ Германиин үзэһэн хубитыень Японидо үзүүлхээр түхеэржэ байһанаа бүхы дэлхэйдэ харуулба гээшэ. Асуудалые эбтэй амгаланаар шиидхэхэ ямаршье аргагүй болоод байһан иимэ условидо Советскэ Правительство болбол августын 9-һөө хойшо Советскэ Союз болбол Японидо эсэргүү дайнай байдалтай болоһон дээрэ бэеэ тоолоно гэжэ мэдүүлхэ шухала болобо гэжэ бодоһон байна. Советскэ Правительствын мэдүүлгэ соонь тэрэнэй «энэ политика хадаа эб найрамдалай эрхэ сагыень дүтэлүүлжэ шадаха, саашадаа үхэхэ хорохо ба зоболхо ябадалһаа арадуудые сүлөөлжэ шадаха болон мүн үгэ дуугүй капитуляци хэхэ ябадалһаа арсаһанайнгаа һүүлээр Германиин үзэжэ гараһан тэдэ аюулнуудһаа ба һандаралнуудһаа зайсаха аргые японско арад зондо олгожо шадаха гансал тиимэ зэбсэг болохо байна» гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Нүхэр В. М. Молотовой хэһэн Советскэ Правительствын түүхэтэ мэдүүлгэ болбол арадуудай хоорондохи эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гэһэн сталинска политикые агуухэ советскэ ороной хэлбэрилтэгүй ба хатуу зоригтойгоор бэелүүлжэ байһыень гэршэлнэ. Советскэ арад болбол германска империализмда эсэргүү хэһэн баатарлиг тэмсэлээрээ Эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ, бэеэ даанхай байдал ба эрхэ сүлөөе аршалан абаба, Европын болбосоронгы байдалые фашистска дээрмэшэдһээ абарба. Мүнөө үедэ тэдэнэй үмэнэ шэнэ түүхэтэ зорилго табигданхай байна гэбэл—дайн сэрэгые түргэнөөр дүүргэхэ ба бүхы хүн түрэлтэнэй ашаг туһада эб найрамдалые һэргээн бодхоохо ябадалые хангахын тулада өөһэдынгөө союзнигуудтай хамта ябажа империалистическэ Японииe үй бута сохижо дүүргэхэ болоно. Советскэ арад зон болбол социалистическэ Эхэ оронойнгоо ашаг туһын түлөө, эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай ашаг туһын түлөө хэлбэрилтэгүйгөөр тэмсэжэ байһан өөрынгөө правительствын сэсэмэргэн шиидхэбэриие дүүрэн зүбшөөн дэмжэжэ байна.

Гениальна полководец, советскэ арадай вождь, Генералиссимус И. В. Сталинай ударидалгаар ябажа советскэ арад зон ба гайхамшаг алдар солоёо дуудуулһан Улаан Армимнай Эхэ оронойнгоо үмэнэхи үүргэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байха!

Японско агрессорэй бута сохигдохонь лабтай!

(Августын 9-эй «Правдын» түрүү бэшэг).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Польшын Маршал Михаил Роля-Жимерский гэгшые „Илалта" гэжэ орденоор шагнаха тухай

Польшын зэбсэгтэ хүсэнүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэ гайхамшаг ехэ габьяатай байһанайнь түлөө болон нийтын дайсан болохо—гитлеровскэ Германида эсэргүү шиидхэхы шанга дайн байлдаанууд соогуур Польско Сэрэгэй дайшалхы ябуулгануудые амжалтатай һайнаар ябуулһанайнь түлөө:

«ИЛАЛТА» гэжэ орденоор

Польшын Маршал Михаил **Роля-Жимерскииe** шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной августын 9.

Осиин европейскэ оронуудай гол ехэ сэрэгэй гэмтэ ябадал хээшэдые сүүдлэхын тулада Уласхоорондын Сэрэгэй Трибунал бии болгохо тухай

Осиин европейскэ оронуудай гол ехэ сэрэгэй гэмтэ ябадал хээшэдые сүүдээр мүрдэхэ ба хэһээхэ тухай асуудал тушаа СССР, США, Нэгэдэмэл Королевствын болон Французска Республикын түлөөлэгшэдэй хоорондо Лондондо болоһон хэлсээнүүд дүүрэжэ, тэдэнэр үгэеэ хүсэд нэгэдэһэн байна.

Хэлсээн болоходо хабаадалсагшадые нэрлэбэл: СССР-эй зүгһөө— СССР-эй Верховно Сүүдэй Түрүүлэгшын Орлогшо И. Т. **Никитченко** ба профессор А. Н. **Трайнин**; США-гэй зүгһөө—США-гэй Верховно Сүүдэй Член Роберт Джексон; Нэгэдэмэл Королевствын зүгһөө—лорд-канцлер барон Джоуитт, сэр Давид Максуэлл Файф, сэр Томас Барнс, Г. Д. Робертс ба Р. А. Клайд; Французска Республикын зүгһөө— Кассационно Сүүдэй Член Робер Фалько ба профессор А. Гро гэгшэд болоно.

Иигэжэ зүбшэн хэлсэһэнэй эсэстэ, дүрбэн державануудай түлөөлэгшэнэр августын 8-да, средада, хэлсээ баталжа гараа табибад, тэрэнэй үндэһөөр осиин европейскэ оронуудай гол ехэ сэрэгэй гэмтэ ябадал хээшэдые сүүдлэхэ Уласхоорондын Сэрэгэй Трибунал бии болгогдохонь. Энэ трибуналые эмхидхэхэ ёһо гурим болон тэрэнэй хүдэлмэриин заршамуудые тодорхойлһон устав энэ хэлсээнтэй хабсаруулагдаба.

Шара тахал, шамда үхэл

Дайда далай хоёрые
Дайнай шуһаар будаһан
Оодон шара самурайнууд,
Олтирог соогоо бусалхат.
Улаан гэлаар шэрбүүлээд
Уһа шуһаар урдахат.
Амгалан һууһан арадые
Алаһан тоноһон нүгэлтэйт,
Алтан дэлхэйн хүрьһэнһөө
Аршуулха болоһон харюутайт.
Тогтоһон газарш дугтархал,
Тойроһон далайш дошхорхол.
Туһа шамда хэхэгүйл,
Тулажа мании шадахагүйл.
Араа шүдөө арзайжа
Аюул галһаа зайлахагүйт,
Алаг нюдөө бэлтыжэ
Амиды мэндэ үлэхэгүйт.
Артиллери буугай аманһаа
Арадай хуули дуулахат,
Ами голоо алдажа
Алдалан урдань хэбтэхэт.
Хараал шэбшэг шэнгээһэн
Хара муухай нэрэтнай
Түрэл оронойш түүхэдэ
Бузар ёро гэгдэхэл.
Совет манай баатарнууд
Суу габьяа байгуулжа,
Сог үндэр алдараа
Дэлхэй дүүрэн дорьбоо хол.
Агуухэ Сталинай
Алтан тугууд налбажа,
Бүхэ дэлхэйн арадуудай
Бүгэдын жаргал мандахал!

Хоца НАМСАРАЕВ.

Советскэ Информбюроһоо

1945 оной августын 9-эй оперативна мэдээн

Алас Дурна зүгтэ советскэ сэрэгүүд тэндэхи сагаар августын 9-эй үглөөнһөө эхилэн Приморьедо, **Хабаровскын** оршондо ба Забайкальеда Манчжуриин хилые үргэн фронтоор һэтэ сохижо гараба.

Приморьедо манай сэрэгүүд дайсанай угаа шанга эсэргүүсэлтые нуга дараад, японтоной түхеэрһэн түмэрбетонно хамгаалгын газарые һэтэ сохиһон бэеэрээ, августын 9-эй туршада 15 километр хүртэр урагшаа дабшаһан байна.

Хабаровскын оршондо манай сэрэгүүд **Амур** ба **Уссури** гэжэ мүрэнүүдые байлдаатайгаар хэдэн олон участогууд дээрэ гаталжа гараха зуураа, **Фуюань** гэжэ город ба бусад хэдэн һуурин газарнуудые эзэлэн абаа.

Забайкальеда манай сэрэгүүд дайсанай айхабтар шанга эсэргүүсэлтые дабажа гараад, японтоной маньчжуро-чжалайнурай бүхэжүүлэгдэмэл райониие эрид шанга сохилтоор эзэлжэ абаад, **Маньчжурия** ба **Чжалайнур** гэдэг городууд болон түмэрзамай станцинуудые эзэлбэ. **Бупр-Нурай** оршондо манай сэрэгүүд **Джин-Джин Сумэ** ба **Хошу Сумэ** гэдэг һуурин газарнуудые эзэлэн абаба, тиихэдээ дайсанай зүгһөө һүрхэй ехэ эсэргүүсэлтэтэй ушараагүй байна.

Бүхы дээрээ августын 9-нэй үдэр соо манай сэрэгүүд 15-һаа 22 километр хүртэр урагшаа дабшаһан байгаа.

Манай авиаци болбол Маньчжуриин түмэрзамай гол ехэ узелнууд болохо— **Харбин, Чанчунь, Гириндэ** ба **Сэйсин, Расин** гэжэ портнуудта добтолго хэһэн байна.

СОВИНФОРМБЮРО

Тэдэ Дээдэ Түрэлтэ Генералиссимус И. В. Сталинда Генералиссимус Чан Кай-шиин эльгээһэн телеграмма

Мүнөөдэрһөө хойшо Японидо эсэргүү дайниие Советскэ Союзай соносхоод байхадань, хитад арад зон бүгэдөөрөө урма зоригоо угаа ехээр бадарһан байна.

Хитадай Правительствын арад зон болон армиин үмэнэһөө Танда, мүн тэрэшэлэн Советскэ Союзай Правительство ба героическа арад зон болон армида үнэн зүрхэнэй халуун баясхаланиие хүргэхэ хубитай байнаб.

Хитадай бэеэ хамгаалгын дайнай һая эхилээд байхада, Советскэ Союз болбол бидэндэ агуухэ моральна ба материальна туһаламжые хамагһаа түрүүн үзүүлһэн байгаа, тиигэһэнэйнь түлөө арад зомнай сэдьхэлдээ багташагүй баяртай байдаг.

Нацистска Германиин зүгһөө хэрзэгы муухай добтолгодо Советскэ Союзай ороод байхадань, арад зомнай һанаа сэдьхэлээ зоболсожо байгаа һэн. Танай ороной шэн габьята арминуудай Танай сэсэмэргэн ба баатарлиг ударидалгаар ябажа, шэрүүн муухай дайсанай харгыень хааһан бэеэрээ, аяар Берлин хүртэр тэрэниие намнажа ошоод, нацистска эшээ нүхые хяа бута сохижо, Европодо эб найрамдал һэргээн бодхоогоод байһан ябадал хадаа, манай арад зондо хэлэшэгүй ехэ хүсэ шадал ба омог зориг нэмээһэн байгаа.

Мүнөө Танай орон болбол Германиие илажа дараад байхадаа, бүгэдэниитын эб найрамдал тогтоохо ябадалые түргэдхэхын тулада өөрынгөө хүсэ шадалые хэрэглэжэ ба Хитад, Америкын Холбоото Штадууд, Великобритани болон бусад союзнигуудтай үгэеэ нэгэдэһэн хэмжээнүүдые абажа, агрессиин зам дээрэ эгээн түрүүн гараһан орондо эсэргүү дай соносхоод байхадань, манай ороной арминууд болбол Танай арминуудтай гар гарһаа барилсан ябажа дайлалдаха нэрэ соло олохо байна.

Зайлаһын аргагүй байдалда ороһон болобошье, галзуу нэтэрүү тэмсэлые хэжэ үргэлжэлүүлһэн зантай байһан Япони хадаа мэнэ һаяар эсэслэн диилдэжэ үй бута сохигдохо ба тэрэнь хамаг бүхы Зүүн Азида эбдэршэгүй эб найрамдал тогтоохо ябадалые түргэдхэхэ юм гэжэ би сохом найданаб.

ЦЗЯН ЧЖУН-ЧЖЕН.

ЧУНЦИН, 1945 оной августын 9.

В. М. Молотов г-н Ван Ши-цзе гэгшэтэй хөөрэлдэбэ

Августын 8-да СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов болбол Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэтэй хөөрэлдэһэн байна.

СССР-эй Наркоминделдэ болоһон пресс-конференци

Августын 8-ай үдэшэлэн СССР-эй Наркоминделдэ пресс-конференци боложо, тэндэ Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов болбол СССР-тэ һуугаа японско Элшэн сайд г-н Сато гэгшэдэ Советскэ Правительствын августын 8-да дамжуулһан мэдүүлгэтэй советскэ болон хариин гүрэнүүдэй хэблэлэй түлөөлэгшэдые танилсуулһан байгаа.

Нүхэр В. М. Молотов болбол Советскэ Правительствын мэдүүлгые японско элшэн сайдта барюулһанайнгаа һүүлээр, тэрээн тухай Америкын Холбоото Штадуудай, Великобританиин болон Хитадай Элшэн сайдуудта мэдээсэһэн байгааб гэжэ мэдүүлбэ.

Нүхэр В. М. Молотов журналистнуудай асуудалнуудта харюусаһан байна.

Үгэ залгагша болохо тухай дурадхалтайгаар Советскэ Правительствода японтон хэзээ хандаһан юм гэжэ «Таймс» гэдэг английска газетын корреспондент г. Паркерай табиһан асуудалда В. М. Молотов болбол энэ оной июлиин хахад багта тус дурадхал абтаһан юм гэжэ харюусаһан байна. В. М. Молотов болбол Президент Трумэн, г-н Черчилль ба г-н Эттли гэгшэдтэ Берлинскэ конференциин боложо байха үедэ энэ дурадхал тухай хүсэд дуулгагданхай байһан юм гэжэ мэдээсэбэ.

Үгэ залгагша болохо тухай дурадхалые хэн хэзээ дамжуулжа үгэһэн юм гэжэ «Тайм» гэдэг журналай корреспондент г. Томпсон гэгшэ асууба. Үгэ залгагша болохо тухай дурадхалые японско императорай тусхай бэшэгээр эльгээхэдэнь Советскэ Правительство японско Элшэн сайд г-н Сато гэгшэ июлиин хахад багта дамжуулан үгэһэн юм гэжэ В. М. Молотов харюусаһан байна.

Ассошиэйтед Пресс гэжэ американска агентствын корреспондент г. Гильмор гэгшэ—СССР ба Японии хоорондохи дайнай байдал хахад һүниһөө хойшо дары эхилхэ гэжэ тоологдохо юм гү гэжэ асууба. В. М. Молотов баталһан харюу үгэһэн байна.

Юнайтед Пресс агентствын корреспондент г. Хандлер гэгшэ г-н Сато хэзээ хайшан гээд мордохонь бэ гэһэн асуудал табиһан байгаа. В. М. Молотов болбол японско Элшэн сайдай бусалгань Японидо һуугаа Советскэ Элшэн Сайдай Эхэ орондоо бусажа ерэхэ ябадалһаа дулдыдаха юм гэжэ харюусаһан байна. Зохихо хэмжээнүүд энэ дары абтаха болоно.

Дам саашаа, г. Паркер гэгшэ — советско-китайска харилсаанууд договорһоо үндэһэлхэ юм гү гэһэн асуудал табиба. В. М. Молотов болбол энэ асуудал хадаа мүнөө үедэ Москвада ерээд байһан Хитадай түлөөлэгшэдтэй хамта зүбшэн хэлсэгдэжэ байна гэжэ харюусаба. Нүхэр Молотов болбол Хитадтай договор баталагдаха бээз гэжэ сохом найдаһанаа мэдүүлһэн байха юм.

Румынитай дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ тухай Советскэ Правительствын шиидхэбэри тушаа Румынска Правительствын мэдүүлгэ

Румынитай дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ гэһэн шиидхэбэри тухай Советскэ Правительствын мэдээсэлдэ харюусажа, Румыниин Вице-Премьер ба Гадаада Хэрэгүүдэй Министр господин Татареску гэгшэ Союзна Контрольно Комиссиин Түрүүлэгшын орлогшо генерал-полковник Сусайковай нэрэ дээрэ мэдүүлгэ эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Румынска правительство болон арад зон хадаа гитлеровскэ Германида эсэргүүсэн бүхы арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө болоһон дайн сэрэгтэ Румыниин туһа нэмэри хэһые Советскэ Правительствын баярай ёһоор тооһыень ханамжатайгаар тэмдэглэнэ. Энээнэй урда тээ анхарал гаргаһандань нэмэлтэ болохо энэ шэнэ акт болбол Советскэ Союзай Правительство гээшэ дотоодын болоод гадаадын бүхэжүүлгын талаар Румыниин агуухэ ашаг туһые Советскэ Союзай Правительствын тоохо байһыень манай орондо үшөө дахин харуулжа үгэнэ. Эбтээ орохо тухай хэлсээниие шударгуугаар дүүргэжэ байһан ябадалые Советскэ Союзай Правительствоор сэгнэгдэжэ, мүн энээн тушаа Румыниин гаргаһан оролдолгонь үрэнүүдые асаржа үгэбэ гэжэ бүхы оромнай мэдэхэ аза золтой байна.

Манай хоёр ороной хоорондо дипломатическа харилсаагаа һэргээхэ ба удаа тээнь министрнүүдые андалдан абалсаха ябадал хадаа манайхинай бүхы хүн амитанай гарза хоролтые мэдэрһэн ба тиихэ зуураа манай арадуудые барисаатай болгохо эб найрамдалые улам гүнзэгы болгохын ушар шалтагаан мүн болоно гэжэ правительство болоод арад зомнай хаража мэдэжэ байна.

Өөрынгөө шиидхэбэриие Советскэ Союзай Правительствын али тухай яаралтайгаар дүүргэлтэ болгоһон хамаг удхашанарые арад зомнай сэгнэжэ шадаха байна гэжэ нэмэхэ байнаб. Мүнөөдэрэй мэдээсэлһээ үндэһэлэн гараха дурадхалнуудые табихын тулада Советскэ Союзай Правительствын эхи гаргахыень манай Правительство хүлеэжэ байна гээшэ».

Японско агрессорэй яһыень хухалха!

Советскэ Правительствын сэсэмэргэн шиидхэбэрииe манай республикын үдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигенци айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүлеэн угтаба

Сэсэмэргэн политикые һайшаанаб

Японидо Советскэ Правительствын дайн сэрэг соносхоһон шиидхэбэрииe бүримүһэн һайшаанаб. Энэ түүхэтэ шиидхэбэри болбол манай советскэ арадай түүхэдэ тон шухала удхашанартай болоно. Алас Дурнадахи зүгтэ японско империализм бии болоһонһоо хойшо хүн түрэлхитэнэй амгалан тайбан ажаһууха байдалда саг үргэлжэ зоболон хохидол дайн сэрэгээр ушаруулдаг байһаниинь советскэ арад һайн мэдэнэ.

Энэ оной августын 9-эй үдэр японско агрессорые уг үндэһөөрынь үгы хэхэ гэһэн түүхэтэ үдэр болоно гээшэ. Немецкэ эзэмдэгшэдые бута нэрьеһэн манай алдарта Улаан Арми болбол японско империалистнуудые бута нэрьехэ байһандань ямаршье ажаг һэжэг байхагүй.

Ц. САМПИЛОВ, БМАССР-эй арадай уранзурааша ба РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша.

Японско агрессорнуудые бута сохихын түлөө

Японско шунахай империалистнууд хадаа үни заяанһаа хойшо бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ амгалан тайбан жаргаланта байдал тогтоохо хэрэгтэ һаад тойбо татажа, шуһата дайн сэрэг үүсхэжэ байһаниинь мэдээжэ. Баатарлиг советскэ арад өөрынгөө агуухэ вождь нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро немецко-фашистска эзэмдэгшэдые эсэслэн бута нэрьебэ.

Советскэ Правительствын японско правительствода хэһэн мэдүүлгэ хадаа бүхы дэлхэй дээрэ үни удаан сагта амгалан тайбан жаргалта байдалые хангаха түүхэтэ документ болоно гээшэ. Тус мэдүүлгые советскэ арад зон үнэн зүрхэнһөөн һайшаана. Энээнэй хүсэниинь айхабтар ехэ. Японско агрессорнууд болбол гитлеровскэ Германиин нуга дарагдажа, арад зондоо айхабтар ехэ һандарал хохидол асарһыень хаража мэдэжэ байбашье һаа, үгэдүүгүйгөөр буу зэбсэгээ хуряажа, капитуляци хэхэ тушаа манай гурбан агууехэ союзнигуудай дурадхалда арсаһан ябадалыень бүхы болбосоронгы арадай үмэнэһөө буруушаагдажа, түүхэ домогтоо бэшэгдэхэнь мэдээжэ.

Бүхы советскэ арадтаяа нэгэн хамта өөрынгөө правительствын хэһэн мэдүүлгые сэдьхэлээ хананга̄р һайшаалсаха зуураа манай советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүд союзна арминуудтайгаа хамта дайн байлдаануудые хэжэ, японско агрессорые түргэнөөр даража һалгаахынь тулада хамаг бүхы хүсэ шадалаараа ба оюун бэлигээрээ туһалхаб гэжэ аман тангаригаа үгэнэб.

Манай агуухэ вождь Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Хоца НАМСАРАЕВ, орденто уранзохёолшо.

Бичурын колхознигуудай үгэ

БИЧУРА, августын 9. **(Телефоноор абтаба).** Советскэ Правительствын японско правительствода хэһэн мэдүүлгые аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэришэн болон учреждениинүүдэй албахаагшад радиогоор дамжуулһанайнь һүүлээр, олон тооной хабаадалгатайгаар митинг ба суглаануудые үнгэргэжэ, тэрээн дээрээ тус түүхэтэ мэдүүлгэтэй гүнзэгыгөөр танилсана. Советскэ Правительствын Японидо дайн сэрэг соносхоһон ябадалые аймагай ажалшад угаа хүндэтэйгөөр угтабад. Энэ мэдүүлгэ хадаа амитан зоной амгалан тайбан жаргажа һууха байдалые хангаха документ гэжэ тоолонод.

Кагановичын нэрэмжэтэ, «Большевик», «Безбожник» болон бусад колхозуудаар болоһон митинг дээрэ хабаадалсаһан эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд энэ мэдүүлгые бүримүһэн һайшаахаһаа гадна, үбһэхуряаха, силос дараха түсэбөө ойрын үдэртэ үлүүлэн дүүргэжэ, ургажа байгаа социалистическэ малажалдаа бата бэхи үбһэ тэжээлэй база байгуулхабди гэжэ уялгануудые абаба. Мүн таряахуряалгын хүдэлмэриие ойрын сагта эхилжэ, тэрэниие нэгэшье монсогор орооһо гээнгүйгөөр үнгэргөөд, таряа тушаалгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхээр зоригжонхой.

—Немецко-фашистска бузар булай эзэмдэгшэдые үндэһөөрынь үгы хэхэдэнь манай колхознигууд өөрынгөө Улаан Армида али болохоор халуун туһаламжа үзүүлһэн бэлэй. Бидэнэр тылдэ байхадаа эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, Улаан Армидаа тоһо, мяха, таряа талха гэхэ мэтын эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр үгэжэ байгаа һэмди. Мүнөө шуһа адхалгын дайн сэрэгые үүсхэгшэдэй нэгэн болохо японско империализмда сэрэг дай соносхоһон Советскэ Правительствын мэдүүлгые шагнаад байхадаа, таряахуряалгын хүдэлмэриие 18 үдэрэй туршада үнгэргэхэ, ноябриин 1 хүртэр гүрэнэйнгөө үмэнэхи таряа тушааха түсэбөө дүүргэхэ ёһотойбди,—гэжэ «Безбожник» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Авдеев мэдүүлбэ.

«Большевик» колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Тудупов гэгшэ митинг дээрээ иигэжэ мэдүүлбэ:

—Манай эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай шэн зоригто ажал гаргаһанай ашаар, бидэнэр энэ жэлдэ үндэр баян ургаса абаха аргатай болоод байнабди. Японско агрессорнуудые бута нэрьехэ гэһэн Советскэ Правительствын мэдүүлгын харюуда таряахуряалгые хаһа саг соонь, гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ, адуу малдаа элбэг дэлбэг үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, таряа тушаалгын түсэбые агууехэ Октябрьска революциин XXVIII жэлэй ойдо 100 процент дүүргэхэ, малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэхэ ёһотойбди,—гэбэ.

Имэ митингнүүд аймагай бусад колхозуудаар үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрээ тодорхой уялгануудые абахаһаа гадна, энэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ зорилготойгоор социалистическэ договорнуудые баталха зуураа сталинска вахтда жагсанад.

Б. МОСКАЛЕВ, ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

Шэниисэ хадажа эхилбэ

ИВОЛГА. **(Телефоноор абтаба).** XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз эртэ тариһан шэниисэ хадажа эхилбэ. Августын 5-ай үдэр тус колхоз поли дээрэ нэгэ жатка ба 15 гар хажууршадые гаргаһан байна. Эдэнэр түрүүшын үдэрнүүдтэ 20 гаран гектар хадаба.

Тус колхозой тарилга үдэр ерэхэ бүри эдеэшэжэ байна. Һаяар тарянажалайнь бүхы бригада таряахуряалгада үргэлжэлэн орохонь. Таряахуряалгада ороһон колхознигуудай олонхи эхилхэһээ хойшо үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байнад. Жаткын машинист Василий Михалёв 4 гектарай орондо 4,5 га хүртэр хадана. Тэрэшэлэн таряа сабшадаг колхознигууд Татьяна Михалёва, Евдокия Асоцкая гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые 150 процент хүртэр дүүргэдэг байна.

Дээрэхи колхозойхид хадаһан таряагаа энэ гэһээр һурилжэ, гүрэндэ шэнэ таряа тушаажа эхилхэнь. Һаяар шэнэ тарянай ургасаһаа 100 центнер таряа тушаахаар байна.

Серпээр түүбэрилэн хадана

МУХАРШЭБЭР. **(Телефоноор абтаба).** «Красный Заган» колхозой тарян үдэр ерэхэ бүри эдеэшэн боложо байна. Тиин тус колхозойхид эдеэшэһэн тарягаа түүбэрилэн хадажа эхилээ. Августын 5-да эндэхид намар тариһан хара таряа серпээр хадажа, хэдэн гектар хуряаба.

Тус колхоз үбһэхуряалгаяа һаяар дүүргэхэнь Тэрэ дары хамаг хүсэеэ тарьяахуряалгада гаргаха байна.

Тарьяахуряалгые амжалтатайгаар дүүргэжэ, гүрэндэ хүдөө-ажалай продуктнуудые тушааха түсэбүүдээ саг соонь шиидхэхын түлөө энэ колхозойхид эхилхэһээ хойшо эдибхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Бэлэн болонхой

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** «Галын Очи» колхозой членүүд тарьяахуряалгада хүсэд бэлэн боложо, бэеэ зэһээд байна. Энэ колхозойхид хуряалгын машина зэмсэг, полевой стан, амбар гэхэ мэтые бараниинь һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргээ.

5 жатка, молотилка, триер мэтын машинануудай заһабарилгые хаһа соонь үнгэргэхэ хэрэгтэ колхозой түмэршэ дархан Буда Аюшиев гэгшын горьтойхон оролдолго гаргаһые тэмдэглэмээр байна. Энэ нүхэр тарьяахуряалгын эдэ машинануудай заһабарилгада эсэшэ-сусашагүйгөөр хабаадалсажа үдэр бүри үндэр бүтээсэ ба эрхим шанар түйладаг байгаа.

Таряа хааха 10 амбар заһабарилагдажа бэлэн болонхой. Тэрэшэлэн таряа зөөхэ тэргэ, хайрсагуудые бэлэдхэжэ дүүргэбэ.

Ургаса хуряалгада бэлэн боложо, бэеэ зэһээд байһан «Галын Очи» колхозой членүүд «1945 ондо ургаса хуряаха ба хүдөө ажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ тухай» ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй тогтоолые шудалжа байнхай.

Тиин, бэлэдхэлээ дүүргэһэн энэ колхоз ургаса хурялгаяа хэзээгүй эхилхэнь.

С. ЗОДБОЕВ.

„Би омогтойгоор фронт ошохомни"

Японидо Советскэ Правительствын дайн сэрэг соносхоһоной үглөөдэрынь уранзурааша нүхэр Т. А. Рудь гэгшые Дайлалдажа байгаа Улаан Армида ошохоор татаһан байгаа. Тиихэдэнь нүхэр Рудь болбол энэ таталгые тон хүхюун баяртайгаар угтаха зуураа иигэжэ мэдүүлбэ: «Би фронт ехэхэн омогтойгоор ошохомни. Юундэб гэхэдэ, гитлеровскэ Германиие бута нэрьехэ хэрэгтэ бэеэрээ хабаадалсаагүйшье һаа, тылдэ эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилһэн байгааб. Тиин, мүнөө өөрынгөө бэеэр японско агрессорнуудые хюдаха арга боломжотой болоһондоо угаа ехээр баярланаб».

Тиихэ зуураа нүхэр Рудь болбол бидэ тылдэ үлэгшэдые урда мэтэ унаһан малгайгаа абангүйгөөр, имагта стахановскаар хүдэлмэрилжэ, Эхэ орондоо ба Улаан Армидаа туһалхые уряалба. Уранзурааша Рудь гэгшэ өөрынгөө гарта винтовко гү, али автомат барижа японско агрессорнуудые хюдахаһаа гадна, хурса һайхан уранзурагуудые зуража, Улаан Армиин боецууд болон командирнуудые баатаршалга тээшэ зоригжуулан хүмүүжүүлхэдэнь сэрэгэй Командованида алп болохоор туһалха байхаб гэжэ мэдүүлбэ.

Үнэндээшье японско империалистнуудые бута сохихо дайнда хабаадалсаха гээшэ тон хүндэтэй ба золтой хэрэг мүн. Үнэһэн тобориг болгогдоһон фашистска Германиин үнэн союзник байһан японско империалистнуудые уг үндэһөөрынь үгы хэхэ ябадал хүн түрэлтэндэ үни удаан сагта амгалан тайбан жаргажа һууха аргаболомжо олгохо байна.

Манай алдарта Улаан Армиин боецууд болон командирнуудта алдар соло!

Г. БАДМАЕВ.

Тарбагатайнхид тарьяахуряалгада орожо байна

ТАРБАГАТАЙ. **(Манай информаторһаа)** Аймагай колхозууд тарьяахуряалгада эмхитэйгээр орожо байна. Намар тариһан шэниисэ хадажа эхилһэн колхозууд үдэр ерэхэ бүри олошорно.

«Политотдел». «Гигант», «Искра», «Победитель», Сталинай, Молотовой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд аймаг соогоо түрүүлэн таряагаа түүбэрилэн хадажа эхилһэн байха юм.

Һаяар Тарбагатайн бүхы колхозууд тарьяахуряалгада жэгдэрэн орожо, шэлэмэл һайхан шэнэ ургасаяа гүрэндөө тушаахань.

Үндэр ургасын түлөө тэмсэнэбди

Хориин аймагай «Сталинай зам» гэжэ колхозой поли дээрэ пар хахалжа байһан бидэнэр трактористнууд болбол саг болзор соонь эрхим һайн шанартайгаар хахалһан пар гээшэ үндэр баян ургаса түйлаха дүхэм нүхэсэл мүн гэжэ ойлгонхойбди. Эгээл иимэһээ бидэнэр өөһэдтөө даалгагдаһан түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ, үнэтэ горючи арбилха болон тракторта саг үргэлжэ техническэ һайн харууһалга хэхэһээ гадна, даалгабарита хүдэлмэреэ тон һайн шанартайгаар хэхэ угаа шухала гэжэ тоолонобди.

Нүхэр Дамба Мункуевай хүтэлбэрилдэг Хориин МТС-эй тракторна бригадын бүхы членүүд пар хахалха түсэбөө үндэр темптэйгээр дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, эдэ трактористнууд тус колхоздо 200 гектар пар хахалха байһан аад, мүнөө 320 гектар хахалба. Тракторист нүхэр Р. Цыденов болбол сезон соогоо 200 гектар пар хахалжа, 10 центнер үнэтэ горючи алмалта хэбэ. Мүн тракторист нүхэр Бадмажап Мардаев сезон соогоо зөөлэн хахалгада оруулбал 215 гектар хахалха зуураа 12 центнер горючи алмаһан байха юм. Тэрэшэлэн тракторист нүхэр Цыдендоржо Хайвзанов болбол «СХТЗ» трактораар зөөлэн хахалалгада оруулхада 250 гектар хахалжа, 350 килограмм горючи алмалта хээ. Мүнөө тус бригадынхид парые хоёрдохёо хахалалгада өроод байхадаа, даалгабарита түсэбөө гансахан 100 процент бэшэ, харин холо үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялгануудые абаад, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа байнад. Тэрээнһээ гадна, трактор бүхэндөө техническэ харууһалга һайнаар хэхэ уялгануудые абанхай.

Тус бригадын дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүри хэгдэдэг болоо. Сүлөөтэй сагта үйлэдбэриин зүблөө үнгэргэжэ, тэрээн дээрээ недели соо хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгые зүбшэн хэлсэжэ. мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые хүндэлэлэй доскада болон ханын газетэдэ бэшэхэһээ гадна, үнэтэ шангуудые үгэдэг болоо. Тиихэ зуураа жаяг заршамгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй ба горючи үлүүлэн гаргаһан хүнүүдээ нюурсахингүйгөөр шүүмжэлдэг байнабди.

Энэ бригадын тракторостнууд бүхэн үдэр бүхэндэ 10 процент горючи арбилжа, сезонойнгоо хүдэлмэриин дүүрэхэдэ бүхы тракторнуудаа бүрин бүтэнөөр МТС-эй центртэ хүргэхэ тушаа тодорхой уялгануудые абаа. Өөһэдтөө даагдажа үгтэһэн тракторнуудые саг болзор соонь, эрхим һайн шанартайгаар заһабарилха тушаа тодорхой уялгануудые абабад. Хэрбээ тарьяахуряалгын үедэ комбайн шэрэхэ даалгабари абаа һаа, 300 гектарһаа доошо бэшэ хуряахабди гэжэ уялгануудые абанабди.

Намарай пар хахалха, намарай тарилга хэхэ түсэбүүдые баһал үндэр темптэйгээр үнгэргэхэ тушаа уялгануудые абанабди. Мүнөө дайн сэрэг советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс илалтаар дүүрээд байхада, бидэ тракторостнуудай үмэнэ урда мэтэ өөрынгөө инаг һайхан Эхэ ороной экономическа болон сэрэгэй хүсэ шадалые улам саашань бэхижүүлхэһээ ондоо шухала зорилго байхагүй гэжэ бидэнэр һайнаар ойлгонобди.

Тиимэһээ илалтын хүндэлэлдэ манай орон соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ бүгэдөөрөө орожо, абаһан уялгануудаа амаараа бэшэ, бодото ажал хүдэлмэреэрээ бэелүүлхые МТС-эйнгээ бүхы тракторостнуудые уряалнабди.

Тракторна бригадын бригадир Д. МУНКУЕВ, тракторостнууд: Х. САНДАНОВА ба Р. ЦЫДЕНОВА.

Баян ургаса

Булан майлын хаяагаар,
Булаг горьхоной хажуугаар
Бухал олоорон жэрылдэн,
Бушуу зоригтон ажаллана.

Толо татан эбхэрэгшэ
Торгон далай ногоое
Шуран шүдэтэ косилкад
Шуумар түргэн хайшална.

Сохом түсэбөө үлүүбшэлхэ
Согтой суутай залуушуул
Хүлһэ адхан яаража
Хүхэхэн үбһөө суглуулна.

Хүсэтэ олон колхознигуудай
Хүндэтэ ажалые харахадаа
Уран шүлэгтөө магтажа
Дуулаха дуран хүрэнэл.

Ширап БАДМАЕВ.

Уһа хааха даамба дээрэ һайн дураараа ерэжэ хүдэлмэрилэгшэд забһарлалгын үедэ газетын һонинииe дуулажа һуунад. **А. Поповой фото.**

Даамбын барилга дээрэ

Үдын эрье дээрэ

Уһанһаа хамгаалха даамба байгуулха хүдэлмэри гансахан һара үргэлжэлжэ байна. Гэбэшье Үдэ голой эрье шадархи газар танигдашагүйгөөр хубилшоо. Батарей Нугын баруун хэбсэг эрьеһээ шэнэ хүүргэ тээшэ шэглүүлээд уһанай хойто эрьеэр 6—7 метр үндэртэй хайр шулуу адхажа байна. Энэнь бишиихан түмэрзамай вагонетэнүүд дээр асарагдадаг.

Шэнэ хүүргэһээ баруун тээшэ «ДИНАМО» клуб хүртэр мүн үндэр гүбээгэр обоо хайр шулуун заһагдан табигдажа байна. Эрье шадарые бэхилэн бүхэлхэ шулуунуудай тэбхэр утанууд ябталаатай үлгүүр эбтэй эмхитэй обойлдоно. Мүн тэрэшэлэн «ДИНАМО» клубай хойгуур һөөгэй бургааһа һүрпин зэргээр обоолжорхинхой.

Энэ бургааһаар үргэлжэ ехэнүүд клеткэнүүдые гүрэжэ, нарин түмэрөөр холбожо бүхэлөөд шулуугаар дүүргэжэ уһанай оёорто табиха юм. Энэнь хадаа баригдажа байгаа даамбые уһанай угааха ба һандаахагүй болгохо бата найдамжатай халхабша болохо байна. Энэ хүдэлмэридэ эрхим һайнаар хүдэлжэ бусадһаа онсо шалгарһан ба дүршэл мэргэжэл олоһон нүхэд гэхэдэ Ильясова, Шестакова гэгшэд болоно.

—Зай, ямар зэргэ ажал хүдэлмэри ябана гээшэб? гэһэн асуудалда тэдэнэр:

—Түрүүшээр түмэртэ гар холодог шулгардаг, ехэ аягүй муу байгаа. Мүнөө һурагдажа, ехэ хүнгэн түргэн ба бүхэ бэхеэр хэгдэдэг болоо гэжэ бургааһа холбогшод баяртайгаар харюусанад.

Хүнэй хамагые илагша хүсэндэ булигдажа эхилһэн Үдэ гол, үндэр бэхи хаалтада городой зүүн талаһаа хаагдажа эхилээд булангиртай хараар мушхаран урдажа байна. Ууртай хүхэ долгинууд эндэ тэндэ хүнэй гараар хэгдэһэн шулуутай эрьенүүдые сохёод сүхэрэн тэхэрнэ.

Үдэ гол урдын шэнги үерлэн халишоод зоргондоо городой үйлсэнүүд дундуур нэлбын эбхэрэн урдахаяа болихо сагынь хоног ерэхэ бүри ойртожо байна.

Мүнөө хэгдэжэ байһан ажал дээрэһээ хаража үзэхэдэ, түрүүшын ээлжээнэй дүүрэхэ болзор болохо ноябриин 7 болтор үшөө нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэгдэхэнь дамжаггүй. Августын 8-ай үдэр даамбын барилга дээрэ 220 гаран хүн хүдэлөө. Эдээн соо онсо һайнаар илгарһан коллективүүд гэхэдэ Спецторгын 50 хүн, Типографиин 32 хүн, сельхозтехникумай 40 хүн, Горздравай 7 хүн болоно. Гэбэшье, түрэл республикынгаа столицые болбосон культурна ба гоё һайхан болгохо арад ниитын патриотическа хэрэгые тоохогүй гү, али хүдэлмэриһөө хашардаг «сагаан гартан» байдаг байна. Жэшээлхэдэ Заготзерногой 9 хүн (хүтэлбэрилэгшэнь Прокопьев) августын 8-ай үдэр хахад үдэрһөө урда хүдэлхэ мүртөө, эльһэ шэрэдэг нарин рельсын вагонеткые эрье оруу унагаажархиһан байна.

Энэ вагонеткые үргэжэ бодхоохын түлөө 20 гаран хүн хоёр час соо оролдожо үнэтэ ажалаа гээбэ.

Энэ хайша хэрэг ябадалнуудые эсэслэн усадхаха гээшэ тон шухала.

Ч. Д.

ХИЛЫН СААНА

Номгон далай дээрэхи дайн

ЛОНДОН, августын 9. (ТАСС). Августын 5-най ба 6-най үдэрнүүдтэ 7-дохи американска флотилиин ба армейскэ авиациин самолёдууд 400 гаран ниидэлгэнүүдые хэжэ, Корейһоо Малайн ба Голландска Инди хүртэрхи уһан далай соо 59 японско судненуудые үгы хэһэн гү, али гэмтээһэн байна гэжэ Номгон далай дээрэхи союзнигуудай хуурай газарай хүсэнүүдэй командованиин штаб мэдээсэнэ гэжэ Рейтер агентство дамжуулна. Американска авиаци Сикоку (Япони) арал дээрэхи Мацуяма гэжэ аэродромые бомбодоод, Шанхай ба Хайнань арал дээрэхи японско сэрэгэй объектнүүдтэ добтолго хэһэн байна.

ВАШИНГТОН, августын 9. (ТАСС). Августын 8-да 3-дахи флодой авианосецууд дээрэ базатай байһан американска самолёдууд ба мүн английска самолёдууд Хонсю (Япони) аралай хойто захада байһан аэродромууд болон бусад сэрэгэй объектнүүдтэ атака хэһэн байна гэжэ США-гэй Номгон далайн флодой штаб мэдээсэнэ.

Мүн тэрэ үдэр американска линкор болон сэрэгэй хүнгэн корабльнууд Уэйк арал дээрэхи японско объектнүүдые буудаһан байна. Алеутска арал дээрэ базатай байһан американска армейскэ авиациин самолёдууд Сюмусю арал дээрэхи Катаока гэжэ уһан сэрэгэй базые бомбодобо. Далайн авиаци Оннекотан арал (Курильска аралнууд) дээрэхи японско сэрэгэй объектнүүдые атаковалба.

ВАШИНГТОН, августын 9. (ТАСС). Августын 8-да американска ска 79 истребительнүүд Осака районходи 4 аэродром болон бусад сэрэгэй объектнүүдые амжалтатайгаар атаковалһан байна гэжэ Номгон далай дээрэхи американска стратегическэ агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй командованиин штаб мэдээсэнэ. «Ниидэг хэрэм» гэжэ 93 самолёдууд Фукуяма город дээрэ 400 гаран тонно шатаха шанартай бомбонуудые хаяба. Ондоо 67 «Ниидэг хэрэмүүд» Накадзимадахи авиационно завод дээрэ, мүн Токиодохи арсеналда 400 тонно бомбо хаяба.

Японидо эсэргүү дай Советскэ Союзай соносхоһон тушаа хилын саана бэшэнэ

США

ВАШИНГТОН, августын 8. (ТАСС). США-гэй далайн министерство болбол Японидо эсэргүү дайнда Советскэ Союзай ороһонтой дашарамдуулан советскэ флодто эльгээһэн далайн министр Форрестол гэгшын бэшэг хэблэлдэ гараба. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «США-гэй флот болбол Японидо эсэргүү дайнда советскэ флодой оролсоһон ябадалые амаршална. Европа дээрэ захиржа байха гэжэ һанаһан хүсэнүүдтэ эсэргүүсэжэ, Арктическа океан, Балтийска болон Хара далайнууд дээрэ советскэ флот ба советскэ ябган сэрэгэй хэһэн ябуулганууд манай баясхалангые харюулаад байһан юм. Мүнөө үедэ США-гэй флот японско территориальна уһанууд соо советскэ флодой офицер болон матросуудтай уулзахаяа хүлеэн ядажа байна».

ЛОНДОН, августын 9. (ТАСС). Японидо эсэргүү дайнда Россиин ороһон ябадал хадаа Японидо үргэн ехэ хүреэлхэ шанартай добтолго хэхэ арга олгоно, тиин энэ хадаа дайсаниие бута сохилгоор дүүрэхэ юм гэжэ Номгон далай дээрэхи союзнигуудай хуурай газарай хүсэнүүдэй командалагша генерал Макартур мүнөөдэр мэдээсэбэ гэжэ Рейтер агентствын манильска корреспондент дамжуулна. Японидо эсэргүү дай Россиин соносхоходонь би баярланаб»—гэжэ Макартур хэлэбэ. Европодохи дайнай боложо байхада Росси зүүн фронт дээрэ, харин тиихэдэнь союзнигууд—баруун фронт дээрэ дайн байлдаануудые хэжэ байгша һэн. Мүнөө союзнигууд зүүн тээ, тиин Росси баруун тээ байна, гэбэшье үрэ дүнгүүдынь баһал адли байха юм».

АНГЛИ

ЛОНДОН, августын 9. (ТАСС). Японидо эсэргүү дайниие Советскэ Союзай соносхоһон тухай мэдээсэлнүүд эгээл элитэ газарта тон томо гаршагтайгаар английска үглөөнэй газетэнүүдтэ гараба. Энэ событи ондоо бусад темэнүүдые хойшонь түрибэ.

Газетэнүүд нүхэр В. М. Молотовой хэһэн мэдүүлгые абажа, эгээл элитэ газарта дүүрэн тунхаглана. Советскэ Правительствын энэ шиидхэбэри хадаа бута сохилгын нүлөө Японидо үзүүлхэ байха гэжэ бүхы ажаглалтанууд соонь хэлэгдэнэ.

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Японидо эсэргүү дай хэхэ тухай Советскэ Правительствын шиидхэбэри хадаа Лондоной хуулита болон хуулита бэшэшье хүнүүдэй дунда гүнзэгы ханамжатайгаар угтагдаһан байгаа гэжэ Рейтер агентствын шэнжэлэгшэ бэшэнэ. Советскэ Правительствын энэ шиидхэбэриин сэрэгэй болон стратегическэ удха шанарынь яһала ойлгостой. Мүнөө болоходо Алас Дурна зүгтэхи дайн хадаа тон богони болзорто боложо дүүрэхэ байһандань Лондоной олониитынхид һэжэглэнэгүй гэнэ.

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулхань хадаа, Японидо эсэргүү дайниие Советскэ Союзай соносхоһоной дашарамда, премьер-министр Эттли гэгшын ородон тусхай мэдүүлгэ соносхобо гэнэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ гэбэл «мүнөөдэр Советскэ Союзай соносхоһон дайн болбол гол ехэ союзнигуудай хоорондо бии байһан эб найрамдалай гэршэ болоно тиин энэ хадаа тэмсэлэй болзорыень хороохо ба бүгэдэ ниитын эб найрамдал байгуулхадань туһалха болоно. Советскэ Россиин энэ агуухэ шиидхэбэриие бидэнэр амаршалнабди.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03 писем и переводов—6-03 (2 зв); объявлений—2-64 (2 зв.).

Н—00416. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.